proLékaře.cz | 7.11.2026

Český neurochirurg jako hostující profesor ve Spojených státech

Tradice hostujících profesorů (tzv. visiting professors), kteří působí jako pozvaní řečníci na jeden den či krátké období na neurochirurgických a dalších lékařských pracovištích v USA, sahá až do první poloviny 20. století, přičemž se začala systematicky rozvíjet zejména po druhé světové válce a stala se běžnou součástí akademického života ve zdravotnictví. Má za cíl podporovat sdílení znalostí, mentoring a rozvoj odborné úrovně. Od 50. a 60. let se tradice upevňuje jako součást akademické kultury. Mnoho neurochirurgických klinik zakládá „Visiting Professor Lectures" nebo přednášky pojmenované po významných zakladatelích a donátorech. Hostující profesoři bývají zvaní pravidelně, např. jednou ročně, a jejich návštěva zahrnuje Grand Rounds – hlavní přednášku pro celý obor, setkání s rezidenty a fakultou, diskuzi nad aktuálními případy a výukové semináře.

Univerzita v Connecticutu (UCONN) pozvala prof. Martina Sameše z ústecké neurochirurgie jako hostujícího profesora na Neurochirurgickou kliniku v Hartfordu ve dnech 28.–30. 4. 2025. Zvané působení prof. M. Sameše na Univerzitě UCONN mělo tradičně daný protokol pracovního oběda, banketu se slavnostními projevy, zvané hodinové přednášky a diskuze navrhované léčby u obtížných konkrétních případů. Zvaná přednáška je pojmenována „Annual Takanori Fukushima Technical Excellence in Neurosurgery Lecture". Prof. Sameš byl sedmým zvaným řečníkem na této univerzitě po šesti významných amerických profesorech určujících směr oboru (A. Friedman, S. Giannotta, M. Lawton, W. Couldwell, J. Morcos) a zároveň prvním pozvaným z evropského kontinentu.

Téma přednášky bylo mírně provokující a týkalo se mikrochirurgické léčby mozkových aneuryzmat v době, kdy velké randomizované studie s dlouhodobým sledováním (BRAT [1], ISAT [2]) ukazují větší spolehlivost mikrochirurgických klipů před endovaskulární léčbou (retreatment 19 % za 10 let u endovaskulární léčby koilem). Právě Spojené státy v posledních letech významně nadužívají endovaskulární techniky, především tzv. flow divertery. Přesto byla přednáška přijata s velkým zájmem a bohatou diskuzí rezidentů, lékařů univerzity i vzdáleně připojených posluchačů.

Pozvání na prestižní univerzitu v USA svědčí o solidní úrovni české neurochirurgie a vyspělosti ústecké neurochirurgické školy.

Literatura

1. Spetzler RF. Ten-year analysis of saccular aneurysms in the Barrow Ruptured Aneurysm Trial. J Neurosurg 2019; 132(3): 771–776. doi: 10.3171/2018.8.JNS181846.

2. Molyneux AJ. The durability of endovascular coiling versus neurosurgical clipping of ruptured cerebral aneurysms: 18 year follow-up of the UK cohort of the International Subarachnoid Aneurysm Trial (ISAT). Lancet 2015; 385(9969): 691–617. doi: 10.1016/S0140-6736(14)609.

prof. MUDr. Martin Sameš, CSc.
Neurochirurgická klinika,
Masarykova nemocnice, Ústí nad Labem

Obr. 1. Horace Wells a jeho bronzová socha v městském parku v Hartfordu. V roce 1844 objevil analgetické účinky oxidu dusného (rajského plynu) a stal se zakladatelem moderní anestézie. Na Hartford Hospital, Connecticut v USA působil také dr. W. B. Scoville, v 50. letech provedl bilaterální mediální temporální lobotomii. Tento zákrok vedl k zásadnímu objevu o funkci hipokampu.

Fig. 1. Horace Wells and his bronze statue in Hartford City Park. In 1844, he discovered the analgesic effects of nitrous oxide (laughing gas) and became the founder of modern anesthesia. Dr. W.B. Scoville also worked at Hartford Hospital, Connecticut, USA, and in the 1950s, he performed a bilateral medial temporal lobotomy. This procedure led to a fundamental discovery about the function of the hippocampus.

Impakt faktor časopisu Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie pro rok 2024 činí **0,4**.